

Rada
Európskej únie

V Bruseli 19. júla 2023
(OR. en)

12048/23

RECH 362
COMPET 778
IND 408
MI 646
EDUC 324
TELECOM 234
ENER 453
ENV 880
AGRI 416
TRANS 320
SAN 466

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od:	Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie
Dátum doručenia:	19. júla 2023
Komu:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generálna tajomníčka Rady Európskej únie
Č. dok. Kom.:	COM(2023) 457 final
Predmet:	OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV Misie EÚ po dvoch rokoch: hodnotenie pokroku a ďalší postup

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2023) 457 final.

Príloha: COM(2023) 457 final

V Bruseli 19. 7. 2023
COM(2023) 457 final

**OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU
HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV**

Misie EÚ po dvoch rokoch: hodnotenie pokroku a ďalší postup

{SWD(2023) 260 final}

OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV

Misie EÚ po dvoch rokoch: hodnotenie pokroku a ďalší postup

1. NOVÝ NÁSTROJ V PROGRAME HORIZONT EURÓPA

EÚ čelí bezprecedentným výzvam v kontexte rýchlych zmien a množiacich sa hroziab, ale aj príležitostí. Je naliehavo potrebné nájsť inovatívne riešenia týchto výziev, medzi ktoré patrí ruská agresívna vojna proti Ukrajine, dôsledky zmeny klímy, zhoršovanie životného prostredia, núdzové situácie v oblasti zdravia, demografické tlaky a rastúce nerovnosti. Schopnosť EÚ riešiť ich ovplyvní našu spoločnú budúcnosť, ale aj vnímanie účinnosti nášho demokratického systému a jeho hodnôt.

Verejná politika založená na misiách je novým a sľubným prístupom k riešeniu spoločenských výziev. Zahŕňa stanovenie ambiciózných a konkrétnych, ale dosiahnuteľných cieľov, a nasmerovanie verejných a súkromných zdrojov, výskumného a inovačného úsilia a zapojenia verejnosti na účely ich dosiahnutia v stanovenom časovom rámci. Tento prístup bol prvýkrát použitý v programe Horizont Európa¹, ktorý je súčasťou rozšíreného súboru nástrojov EÚ na financovanie výskumu a inovácií.

Misie EÚ dopĺňajú tradičný výskum a inovácie a nadväzujú na ne niekoľkými jedinečnými spôsobmi. Ich cieľom je dosiahnuť konkrétne a hmatateľné spoločenské výsledky, zatiaľ čo väčšina ostatných nástrojov sa zameriava na vedecké a/alebo hospodárske vplyvy. Okrem poskytovania finančnej podpory výskumu a inováciám koordinujú aj príslušné regulačné a politické aspekty. Majú dlhodobejšie, desaťročné časové horizonty, ktoré sú však pevné. Vďaka tomu sa sústreďuje úsilie a podnecuje snaha o dosiahnutie cieľa. Misie sa od začiatku výrazne zameriavajú na zapojenie občanov a zainteresovaných strán, pričom neoddeliteľnou súčasťou modelu je akceptácia technológií a inkluzívnosť. Hoci stavajú na výskume a inováciách, presahujú základný a aplikovaný výskum s cieľom zaujať široký prístup k inováciám (vrátane sociálnych a organizačných) a zhodnotiť existujúce vedomosti, čím sa prepájajú celá škála činností programu Horizont Európa. V rámci misií sa nepredpisujú prostriedky na dosiahnutie ich cieľov, čo z nich robí interdisciplinárny projekt, ktorý si vyžaduje portfóliový prístup, ktorý vytvára synergie a komplementárnosť pri vývoji a zavádzaní riešení.

V rámci programu Horizont Európa sa identifikovalo päť oblastí misií, v ktorých by sa mohli výzvy účinne riešiť prístupom založeným na misiách. Týmito oblasťami sú: adaptácia na zmenu klímy vrátane transformácie spoločnosti; rakovina; zdravé oceány, moria, pobrežné a vnútrozemské vody; klimaticky neutrálne a inteligentné mestá a zdravie pôdy

1 Pozri nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/695 z 28. apríla 2021, ktorým sa zriaďuje Horizont Európa, odôvodnenie 2.

a potraviny. Komisia doteraz spustila päť misií EÚ² na základe správ špecializovaných rád misií, ktoré hodnotili vyspelosť technologických a sociálnych inovácií v týchto oblastiach. Pre každú misiu boli vypracované podrobné plány vykonávania misie, pričom východiskom boli kritériá misie uvedené v právnom základe programu Horizont Európa.

V nariadení o programe Horizont Európa³ sa vyžaduje hodnotenie misií EÚ najneskôr do roku 2023. Toto hodnotenie sa týka tak jednotlivých misií, ako aj nástroja misií ako takého a preskúmania oblastí misií. V pracovnom dokumente útvarov Komisie, ktorý je sprievodným dokumentom k tomuto oznámeniu, sú uvedené výsledky tohto hodnotenia a „sebahodnotenie“ každej misie usporiadané podľa týchto kritérií:

- ambiciózný, ale realistický cieľ misie,
- pridaná hodnota,
- obsah výskumu a inovácií,
- zabezpečenie vykonávateľnosti, merateľnosti a časovej ohraničenosti,
- zabezpečenie účasti,
- rozpočet,
- zapojenie občanov a zainteresovaných strán,
- pokrok, úspechy a míľniky.

Hodnotenie výberového procesu odhalilo nedostatky a podnietilo úvahy o možnosti spustenia ďalších misií v predmetných piatich oblastiach. V tomto oznámení sa uvádzajú hlavné zistenia dôkladného hodnotenia misií EÚ a načrtáva sa ďalší vývoj tohto nástroja.

2. HLAVNÉ DOTERAJŠIE ÚSPECHY

Po necelých dvoch rokoch vykonávania päť súčasných misií EÚ jednotlivo aj spoločne preukázalo svoj potenciál. Tento oddiel obsahuje prehľad hlavných úspechov zistených v hodnotení za každú z piatich súčasných misií, ako aj celkové hodnotenie pozitívnych získaných poznatkov. Ďalší oddiel je zameraný na zistené obmedzenia a navrhujú sa v ňom opatrenia na ich odstránenie a ďalší rozvoj, ako aj zlepšenie nástroja misií v nasledujúcich rokoch.

2.1. Adaptácia na zmenu klímy

Cieľom misie je **podporiť najmenej 150 európskych regiónov, aby sa do roku 2030 stali odolnými proti zmene klímy.** Misia bola vypracovaná súbežne so stratégiou EÚ pre adaptáciu na zmenu klímy⁴ a súvisí s cieľom stratégie vytvoriť do roku 2050 Európu odolnú proti zmene klímy. Jej účelom je pomôcť urýchliť adaptáciu na zmenu klímy a podnietiť

2 COM(2021) 609 final.

3 Článok 8 ods. 5 a článok 11 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/695 z 28. apríla 2021, ktorým sa zriaďuje Horizont Európa – rámcový program pre výskum a inovácie, stanovujú jeho pravidlá účasti a šírenia a zrušujú nariadenia (EÚ) č. 1290/2013 a (EÚ) č. 1291/2013 (Ú. v. EÚ L 170, 12.5.2021, s. 1).

4 COM(2021) 82 final.

transformačné zmeny v Európe a prispieť k systematickejšej tvorbe politík na základe najnovších vedomostí, technológií a údajov získaných v oblasti výskumu a inovácií.

Konkrétna pomoc regiónom a miestnym orgánom má podobu priamej podpory a uľahčovania prístupu k vedomostiam v troch oblastiach: 1. lepšie pochopiť **riziká dôsledkov zmeny klímy**, ktorým sú a budú vystavení; 2. definovať **cesty k odolnosti proti zmene klímy pre najmenej 150 regiónov** prostredníctvom experimentovania s rôznymi budúcnosťami a 3. budovať **odolnosť pomocou najmenej 75 rozsiahlych demonštračných projektov**.

Od štartu misie v septembri 2021 podpísalo **chartu misie 308 regionálnych a miestnych orgánov**, čo dokazuje jasný politický záväzok pracovať na plnení cieľov misie. V januári 2023 bola začala fungovať **platforma pre vykonávanie misie**, na ktorej sa poskytuje technická pomoc regiónom, i **komunita pre prax misie**. V rámci misie sa v spolupráci s Európskou investičnou bankou (EIB) začali nadväzovať kontakty s regiónmi s cieľom **identifikovať zásobník financovateľných projektov v oblasti adaptácie na zmenu klímy**. V spolupráci s GR JRC a znalostným a inovačným spoločenstvom (ZIS) EIT pre oblasť klímy sa vyvíjajú **inovačné cesty adaptácie**, ktoré vychádzajú z inteligentnej špecializácie a partnerstiev pre regionálne inovácie.

Prvé projekty misie programu Horizont Európa pomáhajú regionálnym a miestnym orgánom vykonávať posúdenia rizík dôsledkov zmeny klímy, ako aj posúdenia zraniteľnosti, demonštrovať **inovačné riešenia** (napríklad **budovy odolné proti povodňam, plodiny odolnejšie proti suchu** a inovačné **poistné produkty**) alebo im poskytujú nástroje na participatívne zapojenie občanov. Demonštračným projektom, ktoré spĺňajú výberové kritériá, ale nemôžu byť uprednostnené, sa udeľuje **známka excelentnosti**, aby sa uľahčilo ich využitie v iných programoch financovania.

2.2. Rakovina

V rámci misie „Rakovina“ sa stanovil celkový cieľ **zlepšiť život viac ako trom miliónom ľudí do roku 2030** formou prevencie, liečby a umožniť ľuďom postihnutým rakovinou vráťane ich rodín žiť dlhšie a lepšie. Misia je zameraná na štyri konkrétne ciele: 1. zabezpečiť lepšie pochopenie rakoviny; 2. zvýšiť prevenciu vrátane skríningu a včasného odhalenia; 3. zlepšiť diagnostiku a liečbu a 4. zvýšiť kvalitu života pacientov a ich rodín.

Misia „Rakovina“ predstavuje hlavnú zložku investícií EÚ do výskumu rakoviny, pričom inovácie sú kľúčom k úspešnému plneniu plánu boja proti rakovine a mnohých jeho kľúčových opatrení, ako súčasti silnej Európskej únie v oblasti zdravia. S cieľom uľahčiť integráciu politík v oblasti výskumu a inovácií a zdravotníctva sa misia „Rakovina“ a **európsky plán na boj proti rakovine**⁵ od začiatku koncipovali spoločne. Ich ciele sú zosúladené, dosiahla sa dohoda o doplnkových hlavných iniciatívach a stanovilo sa spoločné riadenie.

Na úrovni EÚ misia „Rakovina“ a plán boja proti rakovine podporili **nový dialóg s členskými štátmi** o rakovine a spojili ministerstvá zdravotníctva a výskumu, aby

5 COM(2021) 44 final.

spolupracovali v **spoločnej podskupine pre rakovinu** v rámci expertnej skupiny pre verejné zdravie⁶. Vytvára sa tak vhodné prostredie na to, aby sa výskumné dôkazy systematicky využívali pri tvorbe politik. Misia „Rakovina“ umožnila včasné zapojenie expertnej skupiny pre verejné zdravie, ktorá pomohla formovať aktualizované **odporúčanie Rady o skríningu rakoviny**⁷, v ktorom sa okrem rakoviny prsníka, hrubého čreva a konečníka rozšíril skríning aj na rakovinu prostaty, pľúc a žalúdka. **Národné centrá pre misiu „Rakovina“**, ktoré začali svoju činnosť nedávno, budú tento integrovaný prístup k politikám v oblasti zdravia a výskumu replikovať, čím podporia dialóg so zainteresovanými stranami na vnútroštátnej úrovni o prevencii a kontrole rakoviny.

Misia zohráva kľúčovú úlohu pri vytváraní **UNCAN.eu, európskeho centra údajov o rakovine**, ktoré má výskumným pracovníkom pomáhať analyzovať kombinované výskumné, zdravotné a iné relevantné údaje v bezprecedentnom rozsahu, a tým zvýšiť spoľahlivosť údajov a vytvárať nové možnosti výskumu. Misia umožňuje aj **d’alšie iniciatívy EÚ**: podporuje **Európske digitálne centrum pre onkologických pacientov**, ktoré umožní pacientom postupovať svoje údaje a lepšie sa „orientovať“ v zdravotníckych systémoch, a premietne budúci európsky priestor pre zdravotné údaje do konkrétnych prínosov pre výskumníkov a občanov. Navyše sa otvoril **dialóg s mladými ľuďmi, ktorí prekonal rakovinu**, aby sa mohli podeliť o svoje skúsenosti, vyjadriť svoje konkrétne potreby a podieľať sa na vytváraní iniciatív, ktoré ich pomôžu riešiť.

2.3. Obnova našich oceánov a vôd do roku 2030

Cieľom misie je **zosúladiť ochranu a obnovu morských a sladkovodných ekosystémov s rastúcim tlakom na vodné zdroje**. Misia priamo prispieva k tomu, aby sa EÚ stala lídrom v prechode na udržateľné a obehové modré hospodárstvo a aby sa stala motorom novej vlny inovácií, ktorú si tento prechod vyžaduje.

Misia ako inkluzívna, systémová a transformačná iniciatíva, ktorá spája existujúce úsilie na úrovni EÚ, vnútroštátnej a regionálnej úrovni, prispieva k **prekonaniu roztrieštených rámcov riadenia** a podporuje **kľúčové právne predpisy a politiky EÚ**⁸ v morskej, námornej a sladkovodnej oblasti, ako aj v súvisiacich oblastiach.

V rámci misie sa zriadili štyri „majáky“ misie⁹ v hlavných európskych morských a riečnych povodiach ako miesta, kde sa budú **skúšobne vykonávať, demonštrovať a vo veľkom rozsahu zavádzať** potrebné riešenia, ktoré budú k dispozícii pre viac ako 100 pridružených európskych regiónov. V rámci charty misie bolo prisľúbených viac ako 480 opatrení, na ktoré

6 https://health.ec.europa.eu/latest-updates/commission-expert-group-public-health-2022-12-08_sk.

7 <https://www.consilium.europa.eu/sk/press/press-releases/2022/12/09/council-updates-its-recommendation-to-screen-for-cancer/>.

8 Napríklad návrh právneho predpisu o obnove prírody, stratégia pre najvzdialenejšie regióny, stratégia pre Arktídu, stratégia pre riasy, akčný plán EÚ na ochranu a obnovu morských ekosystémov pre udržateľné a odolné rybárstvo.

9 Patria medzi ne: maják v oblasti Atlantického a Arktického oceánu; maják v oblasti Baltského a Severného mora; maják v oblasti Stredozemného mora a maják v povodí Dunaja.

sa zmobilizovalo spolu 3,72 miliardy EUR¹⁰. Schválením charty členské štáty, regióny, miestne orgány, medzinárodní partneri¹¹ a mnohé iné zainteresované strany **vyjadrujú silnú politickú podporu, prijímajú konkrétne opatrenia a mobilizujú činnosti a zdroje zdola nahor**. V rámci majákov misie sa vytvárajú kľúčové **spoločenstvá aktérov** (napr. prístavy, vlastníci flotíl, pobrežné mestá, ostrovy, rybárske a ochranárske spoločnosti), ktoré spájajú pobrežné mestá, ostrovy, rybárske a ochranárske spoločnosti, prístavy a vlastníkov flotíl. Bola vytvorená **vykonávacia platforma** na poskytovanie podpory zainteresovaným stranám, ktoré sa zaviazali misiu vykonávať.

Jedným zo spôsobov, ako osloviť zainteresované strany, je **európske digitálne dvojča oceánu**, ktoré začne fungovať v roku 2024. Občanom, podnikateľom, vedcom a politickým činiteľom sa tak ľahko sprístupňujú vedomosti o oceánoch, čo umožňuje formulovať prognózy a prijímať informované rozhodnutia. V rámci misie sa zavádzajú aj participatívne prístupy a zapojenie občanov, ako sú občianske vedecké aktivity a aktivity zamerané na zvyšovanie gramotnosti v oblasti oceánov, komunitne vedené projekty v oblasti oceánskeho pestovania zdrojov a kampane zamerané na zodpovednú spotrebu morských produktov.

Misia pôsobí ako **katalyzátor synergií a komplementarít** medzi rôznymi programami EÚ, vnútroštátnymi a regionálnymi programami, pričom už teraz združuje finančné prostriedky nad rámec národných plánov v oblasti výskumu a inovácií, konkrétne národné plány ENRAF¹², BlueInvest s rizikovým financovaním vo výške 1,5 miliardy EUR, fondy na obnovu a odolnosť, Interreg a Copernicus.

2.4. 100 klimaticky neutrálnych a inteligentných miest do roku 2030

Dva ciele misie sú dosiahnuť **100 klimaticky neutrálnych a inteligentných miest do roku 2030** a zabezpečiť, aby tieto mestá slúžili aj ako experimentálne a inovačné centrá, ktoré **umožnia všetkým európskym mestám, aby sa do roku 2050 stali klimaticky neutrálnymi**. Záujem o misiu bol od začiatku veľký, pričom o členstvo v nej prejavilo záujem viac ako 377 miest.

Vďaka misii sa vytvorilo **spoločenstvo ambiciózných miest**¹³. Zúčastnené mestá majú s podporou **platformy venovanej misiám** prístup k online portálu, ktorý im umožňuje pracovať v skupinách, vymieňať si skúsenosti a mať prístup k úložisku vedomostí na urýchlenie klimaticky neutrálnych riešení. V súčasnosti má portál viac ako 1 400 aktívnych používateľov.

Misia je **inkluzívna** a zahŕňa všetky členské štáty EÚ a osem pridružených krajín. Členské štáty sa systematicky zapájajú prostredníctvom návštev v jednotlivých krajinách a projektu

10 Charta misie o oceánoch a vodách je jednoduchý, inkluzívny a inšpiratívny rámec, ktorý vyzýva na konkrétne opatrenia na posilnenie spolupráce pri plnení cieľov misie. Je prístupná pre všetky verejné alebo súkromné zainteresované strany. Opatrenia v rámci misie sa týkajú výskumu a inovácií, vedomostí a údajov, zapojenia občanov, rozširovania/zavádzania riešení, vzdelávania a odbornej prípravy.

11 Vyhlásenie ministrov Únie pre Stredozemie, jún 2022.

12 Európsky námorný, rybolovný a akvakultúrny fond.

13 100 miest z členských štátov a 12 miest z krajín pridružených k programu Horizont 2020.

CapaCITIES¹⁴, ktorý podporuje národné siete a vzájomne ich prepája. Všetky mestá začali spoluplytvárať svoju **zmluvu o klíme v meste** s miestnou komunitou a občanmi a s podporou špecializovaných **mestských poradcov**.

EIB podporuje opatrenia misie vrátane cieleného zvyšovania informovanosti miest a prispieva k procesu revízie zmluvy o klíme v meste. Bolo vybraných **53 pilotných miest**¹⁵, ktoré získali granty (od 0,5 do 1,5 milióna EUR) na vývoj inovačných riešení na riešenie výziev spojených s transformáciou v súvislosti so zmenou klímy. Ďalších 50 miest bude čoskoro využívať prínosy práce vykonanej v pilotných projektoch na základe výmeny skúseností a poradenstva s pilotnými mestami.

Obnova miest je jadrom spoločnej výzvy programu Horizont Európa, ktorú organizuje misia zameraná na mestá a misia zameraná na adaptáciu na zmenu klímy. Špecializovaná akcia programu Horizont Európa umožňuje aj pridruženie ukrajinských miest k misii. **Boli vytvorené synergie s programami a iniciatívami EÚ** vrátane Európskej rady pre inovácie (EIC), Nástroja na prepájanie Európy, strategických integrovaných projektov LIFE a mestských inovačných opatrení¹⁶.

Mnohé členské štáty alebo regióny sa vo svojich regionálnych operačných programoch odvolávajú na misiu zameranú na mestá a na národnej úrovni boli určené osobitné finančné toky, napríklad v Grécku a Španielsku. Misia má aj spoločnú výzvu v pracovnom programe Horizont Európa na roky 2023 – 2024 s partnerstvami pre mobilitu s nulovými emisiami (2Zero) a pre prepojenú, kooperatívnu a automatizovanú mobilitu (CCAM) s kombinovaným rozpočtom 50 miliónov EUR. **Centrum transformácie miest**¹⁷ podporuje medzinárodné aktivity misie zameranej na mestá a je prepojené s globálnou misiou Mestská transformácia v rámci Inovačnej misie.

2.5. Dohoda o pôde pre Európu

Cieľom misie je vytvoriť **100 živých laboratórií a majákov do roku 2030** a priniesť riešenia pre udržateľné riadenie a obnovu pôdy vo vidieckych a v mestských oblastiach. Približne **60 % pôdy v EÚ sa považuje za nezdravú**¹⁸, t. j. keď pôda stráca schopnosť podporovať produkciu potravín, biodiverzitu a reguláciu kolobehu vody, živín a uhlíka. Spolu so stratégiou v oblasti pôdy do roku 2030, s návrhom smernice o monitorovaní a odolnosti pôdy a Strediskom EÚ pre monitorovanie pôdy je misia súčasťou pevného rámca pre ochranu a obnovu pôdy, čo potvrdil aj Európsky parlament¹⁹.

14 <https://cordis.europa.eu/project/id/101056927>.

15 <https://netzerocities.eu/wp-content/uploads/2023/03/Pilot-Cities-Announcement-Press-Release-Mar-2023-Final.pdf>.

16 <https://www.urban-initiative.eu/innovative-actions-greening-cities>.

17 https://research-and-innovation.ec.europa.eu/news/all-research-and-innovation-news/local-action-global-impact-urban-transitions-mission-centre-starts-its-activities-2022-12-13_en.

18 <https://esdac.jrc.ec.europa.eu/esdacviewer/euso-dashboard/>.

19 Uznesenie Európskeho parlamentu z 28. apríla 2021 o ochrane pôdy [2021/2548(RSP)].

Vo vyše desiatke **stratégií, oznámení a akčných plánov EÚ v oblasti Zelenej dohody misia** **figuruje ako nástroj** na dosiahnutie ich politických ambícií²⁰. **Misia dostáva podporu zo zdrojov**, ako je program LIFE a spoločný podnik pre európske obehové biohospodárstvo²¹, PRIMA²² a EIC. Propagáciou vzdelávania o pôde misia podporuje **Európsky rok zručností**. S cieľom získať ďalšie finančné zdroje pripravuje **EIB** v súvislosti s programom InvestEU zásobník pre rozsiahle investície do pôdy.

Členské štáty celkovo nahlásili viac ako 200 doplnkových činností na podporu cieľov misie. **Misia je začlenená do 18 z 28 strategických plánov členských štátov v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP)**²³, čím sa vytvára prepojenie medzi inováciami v oblasti hospodárenia s pôdou, poľnohospodárskymi postupmi a pridelovaním finančných prostriedkov SPP. Tieto synergie umožnia zaviesť a zopakovať riešenia vyvinuté v rámci misie na **ďalších viac ako 1 000 testovacích miestach**. V rámci misie vypracúvajú regionálne a miestne orgány **územné dohody o hospodárení s pôdou v záujme jej zdravia**. Platforma misie zameranej na pôdu²⁴ slúži ako jednotné kontaktné miesto pre informácie a zapojenie sa do aktivít misie.

V rámci misie sa podporuje harmonizované monitorovanie pôdy v EÚ a vyvíjajú sa **stratégie dekontaminácie a regenerácie pôdy**, ako aj **nové obchodné modely** pre hodnotové reťazce, ktoré sú šetrné k pôde a klimaticky neutrálne. **Podporou uhlíkového poľnohospodárstva** propaguje misia pre pôdu nákladovo konkurencieschopné nástroje na monitorovanie, a overovanie odstraňovania uhlíka z pôdy a podávania správ o ňom.

Prvé živé laboratóriá v rámci misie sa začnú budovať v roku 2024 a ich výsledkom bude viac ako 200 testovacích miest pre miestne experimenty v mestských a vo vidieckych oblastiach. V rámci misie sa oslovuje rôzne publikum novými spôsobmi, napr. zapájaním kultúrneho a kreatívneho priemyslu a propagáciou manifestu misie²⁵. Pri pohľade mimo Európy sa misia stala **hlavnou vlajkovou loďou medzinárodnej spolupráce** so Svetovým partnerstvom pre pôdu²⁶, s iniciatívou Poľnohospodárska inováčná misia pre klímu²⁷ alebo s medzinárodnými partnermi v oblasti výskumu a inovácií, ako sú Japonsko, USA, Kanada a africké krajiny.

20 Stratégia Z farmy na stôl; stratégia v oblasti biodiverzity do roku 2030; stratégia pre adaptáciu na zmenu klímy; stratégia pre lesy do roku 2030; akčný plán nulového znečistenia ovzdušia, vody a pôdy; akčný plán rozvoja ekologickej výroby v EÚ: dlhodobá vízia pre vidiecke oblasti EÚ; stratégia EÚ v oblasti pôdy do roku 2030; oznámenie o udržateľnom kolobehu uhlíka; oznámenie o zárukách potravinovej bezpečnosti a zvyšovaní odolnosti potravinových systémov; oznámenie o zaručení dostupnosti a cenovej dostupnosti hnojív; legislatívny rámec pre udržateľný potravinový systém Únie; oznámenie o európskej iniciatíve občanov „Zachráňme včely a poľnohospodárov! Za poľnohospodárstvo šetrné voči včelám pre zdravé životné prostredie“.

21 <https://www.cbe.europa.eu/>.

22 <https://prima-med.org/>.

23 https://agriculture.ec.europa.eu/cap-my-country/cap-strategic-plans_sk.

24 <https://mission-soil-platform.ec.europa.eu/>.

25 Do polovice júna 2023 manifest podpísalo viac ako 1 400 signatárov vrátane 100 verejných a súkromných inštitúcií.

26 <https://www.fao.org/global-soil-partnership/en/>.

27 <https://www.aimforclimate.org/>.

2.6. Celkové hodnotenie misií EÚ

V tejto podkapitole je zhrnuté hodnotenie z pohľadu nástroja misií ako takého, pričom sa vyvodzujú niektoré horizontálne závery platný pre všetkých päť misií týkajúce sa aspektov požadovaných v právnom základe: výberový proces, riadenie, rozpočet, zameranie a doterajší pokrok. Misie EÚ od svojho vzniku preukázali jasný potenciál na urýchlenie zmien. S pomocou finančných prostriedkov z programu Horizont Európa misie EÚ prepojili a podporili politiky a programy v celej EÚ, do ktorých sa zapája a ktoré vykonáva miestna verejnosť. Hodnotenie potvrdzuje, že misie sú aktuálnymi a inšpiratívnymi iniciatívami, ktoré poskytujú nové impulzy pre dôležité politické priority EÚ a pomáhajú zosúladiť politické úsilie EÚ, členských štátov, regiónov a miest na dosiahnutie spoločných cieľov.

Výberový proces: V hodnotení sa konštatuje, že celoročný proces prípravy misií ponúkol popredným odborníkom a širokému okruhu zainteresovaných strán cenné príležitosti zúčastniť sa na spoluvytváraní misií, napríklad ich zapojením do rád misií a občianskych panelov. Hodnotenie potvrdilo aj pretrvávajúci význam oblastí misií a samotných misií EÚ.

Riadenie: Každá misia zahŕňa mechanizmy riadenia na úrovni EÚ. Riadenie je osobitne dôležité pri novom nástroji, a ešte viac pri takomto zložitom nástroji, ktorý má prepojiť rôzne zložky, úrovne verejnej správy, vedecké disciplíny a zdroje financovania. Tieto mechanizmy zahŕňajú špecializované medzisektorové riadiace a koordinačné orgány, ktoré umožňujú nové formy spolupráce medzi útvarmi Komisie a na rôznych úrovniach verejnej správy. Na vedenie každej misie boli vymenovaní vedúci a zástupcovia vedúcich misií s podporou sekretariátov misií. Na poskytovanie strategického poradenstva a odborných znalostí boli vybrané dve vlny rád misií (jedna pre fázu zostavovania a jedna pre vykonávanie). Významný pokrok sa dosiahol aj v oblasti riadenia na vnútroštátnej úrovni: viaceré členské štáty zriadili medzirezortné pracovné skupiny a národné zrkadlové skupiny s cieľom lepšie spolupracovať s Komisiou pri vykonávaní na vnútroštátnej úrovni. Členské štáty na podporu misií takisto mobilizovali programy EÚ v rámci zdieľaného riadenia. Pri hodnotení sa zistilo aj to, že riadenie misie prelamuje organizačné štruktúry a zblížuje rôzne organizácie pri dosahovaní spoločných, časovo ohraničených cieľov.

Rozpočet: V rámci programu Horizont Európa sa uskutočnili významné investície s cieľom umožniť rozvoj vedomostí a inovačných riešení, ktoré pomôžu splniť ciele stanovené v rámci misií EÚ. Európska komisia doteraz uvoľnila celkovo 1,8 miliardy EUR v dvoch po sebe nasledujúcich pracovných programoch (pracovné programy na roky 2021 – 2022 a 2023 – 2024), čo zodpovedá 10 % rozpočtu 2. piliera programu Horizont Európa na roky 2021 – 2023. Všetkým misiám sa podarilo získať určitý záujem a záväzky zo zdrojov financovania mimo programu Horizont Európa vrátane súkromného sektora (väčšinou prostredníctvom EIB).

Zameranie a doterajší pokrok: Veľký počet iniciatív na zapojenie občanov zorganizovaných počas prípravnej fázy návrhu misií pomohol vybudovať spoločenskú zodpovednosť a podporiť široké zapojenie príslušných zainteresovaných komunit. Z hodnotenia vyplýva, že vďaka prísnemu zameraniu na politiky a stratégie EÚ a ich úzkemu zosúladieniu s nimi k nim misie prispievajú hodnotným spôsobom. Okrem úrovne EÚ sa

misiám EÚ podarilo vytvoriť veľké komunity zainteresovaných strán, a to aj vďaka budovaniu a zapájaniu komunit na regionálnej a miestnej úrovni. Okrem toho z hodnotenia vyplýva, že misie celkovo napredujú v súlade so svojimi plánmi vykonávania a zdá sa, že sú na dobrej ceste k dosiahnutiu svojich cieľov do roku 2030.

3. MIMORIADNE VÝZVY A ZLEPŠENIA

Misie ako nový nástroj potrebujú politickú podporu, kontinuitu a predvídateľnosť, ale aj skutočné hodnotenie a zlepšovanie. V hodnotení sa tieto obmedzenia uznávajú a Komisia je odhodlaná ich riešiť vzhľadom na to, že pôvodný prísľub nástroja misií zostal silný a päť misií vykazuje známky dobrého fungovania. Odporúčania v tomto oddiele sú výsledkom úvah útvarov Komisie, predsedov rád misií a vedúcich misií.

Okrem uvedených povzbudivých prvých úspechov čelia misie EÚ aj viacerým dôležitým výzvam. Existuje niekoľko oblastí, v ktorých je možné dosiahnuť zlepšenie vrátane niekedy ťažkopádneho nastavenia riadenia, zatiaľ pomerne obmedzeného využívania finančných prostriedkov mimo programu Horizont Európa, neoptimálnej synergie s inými nástrojmi EÚ, malého zapojenia súkromného sektora a komunikačného úsilia a dosahu na zainteresované strany a občanov. V rámci všetkých misií sa podnikli kroky na riešenie týchto problémov, ale je potrebné vyvinúť ďalšie úsilie, a to aj na horizontálnej úrovni. Riešenie týchto výziev sa stane ešte dôležitejším, keď sa vykonávanie misie posunie ďalej a pozornosť sa bude čoraz viac sústreďovať na nasadenie a vplyv.

3.1. Zlepšenie riadenia a politického vedenia

Misie EÚ potrebujú spoľahlivé vedenie a silný systém riadenia, aby boli efektívne. Hoci hodnotenie ukázalo, že systém zriadený pre misie EÚ podporuje prepojenia medzi oblasťami politiky a medzi organizáciami, viaceré ďalšie funkcie riadenia možno zlepšiť. Mnohé zainteresované strany vnímajú systém riadenia ako ťažkopádny, zložitý a málo transparentný. Systém riadenia navyše ešte nezahŕňa žiaden koherentný a konzistentný systém monitorovania misií, a to ani jednotlivo, ani ako nástroja. Je výrazne zameraný na vykonávanie a v súčasnosti mu chýba priestor na analýzu a reflexiu (nedostatočného) pokroku a na ďalší rozvoj nástrojov a politik. Nemá ani dostatočný priestor na politické diskusie na vysokej úrovni o pokroku a na prípadnú zmenu orientácie.

Na to, aby misie mohli byť účinné, je potrebné posilniť a lepšie koordinovať administratívne riadenie. Tento typ ambiciózných celovládnych iniciatív, ako sú misie EÚ, si na dosiahnutie úspechu vyžaduje vytvorenie rozsiahlych synergií v rôznych oblastiach politiky počas dlhého obdobia, a to na úrovni EÚ, na vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni. Mali by sa napríklad posilniť koordinačné mechanizmy medzi zástupcami misií na úrovni EÚ a vnútroštátnymi, regionálnymi a miestnymi orgánmi, aby sa zabezpečilo, že úsilie misií sa bude vyvíjať čo najbližšie k občanom EÚ. Takisto je jasné, že posilnenie politického vedenia by malo byť jasným signálom na uľahčenie prístupu k zdrojom (vrátane financovania) a opatreniam na dosiahnutie pokroku pri plnení cieľov misie. Preto by sa malo ďalej posilniť vedenie misií EÚ na administratívnej úrovni.

Komisia:

- *Vyzve všetkých zainteresovaných politických aktérov vrátane členských štátov, aby nominovali zástupcov na vysokej úrovni, ktorí sa pridajú ku komisárom zodpovedným za príslušné misie EÚ pri propagácii misií občanom, mobilizácii vnútroštátnych finančných prostriedkov atď.*
- *Zintenzívni diskusie, najmä s členskými štátmi, o tom, ako zefektívniť riadenie misií EÚ, aby bolo efektívnejšie, inkluzívnejšie a účinnejšie.*
- *Bude výrazne investovať do posilnenia spoločných podporných funkcií (tzv. back office) pre všetky súčasné a budúce misie EÚ a do riešenia obmedzení uvedených v tomto oznámení.*
- *Bude iniciovať každoročnú diskusiu o vykonávaní misií EÚ v tematických zloženiach Rady a výboroch Európskeho parlamentu, ktoré sa týkajú jednotlivých misií EÚ.*

3.2. Zabezpečiť viac a lepších spoluinvestícií, a to aj zo súkromného sektora

Je potrebné zmobilizovať širšie portfólio nástrojov, pričom výzvy v rámci programu Horizont Európa by mali slúžiť len ako počiatkové financovanie a sprievodná pomoc, a nie ako hlavné nástroje zavádzania. Integrovaný prístup k misiám si vyžaduje silnú spoluzodpovednosť Komisie a Únie so zapojením všetkých príslušných aktérov a zainteresovaných strán, a to aj pri využívaní ich nástrojov financovania, keďže misie musia pokrývať celý inovačný reťazec od laboratória až po zavedenie vo veľkom rozsahu. Interdisciplinárna povaha mechanizmov riadenia ponúka široké možnosti na budovanie synergií medzi misiami EÚ a ostatnými časťami programu Horizont Európa, misiami EÚ a inými nástrojmi EÚ a misiami EÚ a vnútroštátnymi, regionálnymi a miestnymi politikami a programami financovania. Dôkazy zhromaždené v tomto hodnotení ukazujú, že tieto príležitosti ešte neboli plne využité.

Členské štáty musia svoje programovanie finančných prostriedkov EÚ lepšie zosúladiť s misiami EÚ. Je to neoddeliteľný prvok budovania synergie, napríklad prostredníctvom systematickejšieho využívania politiky súdržnosti pre misie EÚ. Ďalšou kľúčovou výzvou je preto diverzifikácia financovania a zdrojov financovania s cieľom podporiť celý rad činností od výskumu až po zavádzanie iniciatív. Na tento účel by sa mali vytvoriť veľmi úzke kontakty medzi útvarmi Komisie a riadiacimi a vykonávacími orgánmi členských štátov.

Vykonávanie misií EÚ je zatiaľ financované predovšetkým z programu Horizont Európa a iných zdrojov verejného financovania. Aby sa však do roku 2030 dosiahol plný účinok, je potrebné tieto prostriedky doplniť významnými investíciami zo súkromného sektora a filantropických organizácií, aby sa zabezpečilo zavádzanie a replikácia riešení vo veľkom rozsahu. Hoci sa v tomto smere vyvíja úsilie, úroveň investícií a zapojenia týchto aktérov by sa mala zvýšiť.

Na dosiahnutie cieľov misií EÚ je zásadná intenzívnejšia spolupráca s EIB. Počas prípravnej a vykonávacej fázy misie EÚ úzko spolupracovali s EIB, ktorá poskytovala poradenské služby na podporu rozvoja investičných programov v rámci výkonných plánov

misí. Táto spolupráca by sa mala rozšíriť, najmä vzhľadom na výrazné zosúladenie cieľov viacerých misí a cieľov EIB.

Je potrebné vyvinúť väčšie úsilie na zvýšenie záujmu súkromného sektora o činnosti misí EÚ. Využívanie inovačných nástrojov určených pre súkromný sektor, ako je napríklad verejné obstarávanie inovácií, nebolo v plnej miere preskúmané. Okrem toho skúsenosti ukázali, že zapojenie sa do európskych partnerstiev, a najmä tých so silnou účasťou priemyslu, je účinným spôsobom, ako zvýšiť záujem priemyslu o priority politiky EÚ a o to, ako k nim môže prispieť. Spoločné výzvy medzi misiami EÚ a niektorými spoločne programovanými európskymi partnerstvami už boli vyhlásené. Vyhlásenie výziev zameraných na misie a súvisiacich s misiami v rámci existujúcich a budúcich európskych partnerstiev by otvorilo viac príležitostí na zapojenie priemyslu. Doplní ho štruktúrovaný dialóg s hlavnými záujmovými skupinami priemyselných aj filantropických organizácií.

Komisia:

- *Zintenzívni prácu na vytváraní a riadení portfólia misí EÚ s cieľom poskytnúť vedúcim misí inteligentné monitorovacie a intervenčné nástroje.*
- *Zmobilizuje širšie portfólio nástrojov vrátane verejno-súkromných partnerstiev a verejného obstarávania inovácií.*
- *Zintenzívni diskusie o tom, ako môžu členské štáty zosúladiť programovanie vynakladania prostriedkov zo zdrojov EÚ s misiami EÚ.*
- *Bude žiadať o odporúčania a rady k otázke, ako zvýšiť mieru zapojenia súkromného sektora do misí EÚ a ich príspevok k nim.*

3.3. Zlepšenie zapojenia občanov a zainteresovaných strán

Dosiahnutie cieľov jednotlivých misí EÚ (a celkovo ambícií EÚ) bude v konečnom dôsledku závisieť od širokej podpory a akceptácie potrebnej zelenej a digitálnej transformácie zo strany verejnosti. Hoci zapojenie zainteresovaných strán priamo zapojených do misí bolo pomerne účinné, stále existuje priestor na ďalšie podnecovanie širšej informovanosti širokej verejnosti a priameho zapojenia organizácií občianskej spoločnosti a sociálnych partnerov, čím by sa naplnil prísľub a potenciál misí. Je potrebné vyvinúť ďalšie úsilie na zvýšenie informovanosti o cieľoch a vplyve misí, posilniť mechanizmy spätnej väzby od zainteresovaných strán a zviditeľniť misie a ich konkrétne opatrenia v praxi. Na tento účel je potrebné výrazne zintenzívniť komunikačné úsilie smerom k príslušným skupinám zainteresovaných strán a jednotlivým občanom.

Verejnosť stále nie je dostatočne informovaná o výhodách a potenciáli misí EÚ ako nástroja. Je to tak napriek relatívnemu úspechu jednotlivých misí EÚ, ktoré boli aktívne v oblasti komunikácie a zvyšovania povedomia a v zapájaní dotknutých zainteresovaných komunit. Zviditeľnenie značky misí ako nástroja uľahčuje zapojenie jednotlivých misí. Na zvýšenie informovanosti verejnosti a mobilizáciu občanov je takisto veľmi dôležité aktívne a trvalé zapojenie Európskeho parlamentu, Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru a Výboru regiónov.

Komisia zintenzívni využívanie cielených akcií na spoločnú podporu misií vrátane zvyšovania informovanosti a komunikácie. Posilní aj monitorovací systém na hodnotenie pokroku pri vykonávaní misie EÚ kvantitatívnejším a zrozumiteľnejším spôsobom. Bude takisto pripravovať politické poradenstvo o budúcnosti misií EÚ vrátane stratégií prechodu k budúcemu dlhodobému rozpočtu EÚ. Skúsenosti zo súčasného hodnotenia, ktoré sa *de facto* uskutočnilo veľmi skoro počas trvania misií, ukázali dôležitosť priebežného prehľadu parametrov vykonávania. Komisia sa zaväzuje vypracovať ďalšiu hodnotiacu správu o vykonávaní misií EÚ v roku 2025 s cieľom zhodnotiť dosiahnutý pokrok, posúdiť primeranosť financovania, identifikovať úspechy, ktoré sa budú v budúcnosti šíriť, a reprodukovať inováčne riešenia pochádzajúce z misií.

Komisia:

- *Bude ďalej spolupracovať s odborníkmi na komunikáciu, pokiaľ ide o stratégiu koncepcie misií EÚ, ktorá je viac zameraná na občanov.*
- *Prijme cielené opatrenia na podporu miestneho a vnútroštátneho komunikačného úsilia s cieľom posilniť angažovanosť občanov a zvýšiť informovanosť verejnosti o misiách EÚ.*
- *Uverejní novú správu o vykonávaní misií EÚ v roku 2025.*
- *Zorganizuje verejnú diskusiu o správach o vykonávaní s cieľom vyvodiť závery, diskutovať o pokroku a informovať o úspechoch misií EÚ.*

4. NOVÝ IMPULZ

Súčasných päť misií EÚ dosiahlo značný dosah v teréne a bude ďalej pracovať na konsolidácii a riešení zostávajúcich výziev. Hodnotenie však poukázalo aj na možnosť rozšíriť portfólio misií a na potrebu znovu potvrdiť politickú a finančnú podporu pre tento nástroj.

4.1. Štart novej misie EÚ „Nový európsky Bauhaus“

Po viac ako dvoch rokoch od svojho vzniku dosiahla iniciatíva Nový európsky Bauhaus²⁸ významný pokrok v plnení svojho cieľa, ktorým je prepojenie Európskej zelenej dohody s našimi životnými priestormi a skúsenosťami. Má vlastnú komunitu s viac ako 1 000 členmi pôsobiacimi v celej Európe i mimo nej, poradnú skupinu zloženú z uznávaných osobností zo sveta architektúry, kultúry, dizajnu a udržateľnosti. A inšpiruje projekty a iniciatívy zdola nahor, ktoré testujú a demonštrujú myšlienky a opatrenia Nového európskeho Bauhausu.

Nový európsky Bauhaus má už teraz niekoľko spoločných znakov s misiami EÚ. Súčasnú hodnotenie a výzvy, ktoré sa pri ňom odhalili, ako aj úvahy v komunite Nového európskeho Bauhausu a výzvy Európskeho parlamentu²⁹ naznačujú, že teraz je vhodné, aby iniciatíva Nový európsky Bauhaus skonsolidovala svoj pokrok, výskum a inovácie určila ako

28 https://new-european-bauhaus.europa.eu/index_sk.

29 https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-9-2022-0213_SK.html.

svoje východisko a zároveň sa na ne zamerala a v podobe novej špecializovanej misie EÚ nadobudla novú orientáciu.

Štart špecializovanej misie „Nový európsky Bauhaus“ sa bude riadiť rovnakým postupom ako prvých päť misií. To zahŕňa vymenovanie rady misie a vypracovanie plánu vykonávania misie, ktoré pomôžu presne definovať ciele a míľniky misie, ako to bolo v prípade prvých piatich misií. Zvážili by sa doterajšie úspechy a potenciál iniciatívy Nový európsky Bauhaus, ako aj hodnotenie misií EÚ.

Nová misia by dopĺňala a rozvíjala prácu existujúcich misií. Napríklad misie zamerané na adaptáciu na zmenu klímy a klimaticky neutrálne a inteligentné mestá by mali potenciál na ďalšie synergie v rámci rôznych nástrojov financovania a investícií súkromného sektora. Tieto dve misie by mohla dopĺňať aj holistickým a hlbším prístupom k zastavanému prostrediu. Napríklad tým, že prostredníctvom výskumu a inovácií preskúma spôsoby, ako by sa štvrte mohli stať záchytnými uhlíka, ako ich začleniť do obehového ekosystému, zvýšiť ich odolnosť proti zmene klímy a umožniť im vrátiť zdroje prírode prostredníctvom regeneratívneho dizajnu. Nový európsky Bauhaus má aj silný rozmer sociálnej inovácie, keďže podporuje rozvoj inovačných prístupov k riadeniu a tvorbe politík s cieľom zvýšiť flexibilitu, rýchlosť a obehovosť rozhodovacích tokov v porovnaní s klasickými procesmi. V rámci svojho rozsahu pôsobnosti by zabezpečila komplementárnosť a synergiu s príslušnými iniciatívami, ako je napríklad partnerstvo Built4People. Bude zapájať ľudí v snahe dosiahnuť väčšiu spoločenskú akceptáciu politík v súvislosti so Zelenou dohodou, podporovať spoločenskú zodpovednosť za zelené riešenia a propagovať zmenu návykov potrebnú na dosiahnutie cieľov Zelenej dohody. To by sa dosiahlo zameraním sa na udržateľnosť spolu s ďalšími kritériami vrátane prístupnosti, cenovej dostupnosti a kvality poskytovaných služieb.

V rámci iniciatívy Nový európsky Bauhaus sa už vytvorili synergie medzi investíciami do výskumu a inovácií, inými nástrojmi financovania³⁰ a investíciami súkromného sektora. Všetkých 27 členských štátov sa zaviazalo k iniciatíve Nový európsky Bauhaus v rámci vyše 220 programov politiky súdržnosti. V súčasnosti má značný potenciál na ďalšie rozširovanie a zavádzanie inovatívnych riešení na miestnej a regionálnej úrovni. Európska investičná banka sa takisto angažuje s cieľom vypracovať pre Nový európsky Bauhaus investičné usmernenia, ktoré pomôžu startupom a organizátorom projektov. V roku 2023 prispievajú k realizácii Nového európskeho Bauhausu dve výzvy Európskej rady pre inovácie. Od roku 2021 Európsky inovačný a technologický inštitút mobilizuje päť znalostných a inovačných spoločenstiev a ich príslušné siete v oblasti podnikania, vzdelávania a výskumu prostredníctvom iniciatívy komunita EIT pre Nový európsky Bauhaus. Misia EÚ je vhodným nástrojom na posilnenie takýchto synergií, budovanie rozsahu a zabezpečenie maximálneho vplyvu.

Komisia:

30 Horizont Európa, Európsky fond regionálneho rozvoja, Fond na spravodlivú transformáciu, LIFE, Digitálna Európa, Program pre jednotný trh, COSME, Erasmus+, Kreatívna Európa, Európsky zbor solidarity.

- *Navrhne novú misiu EÚ venovanú Novému európskemu Bauhausu.*
- *Začne prípravy na jej rozšírenie vrátane zriadenia rady misie a vypracovania plánu vykonávania misie.*

4.2. Opätovné potvrdenie politickej a finančnej podpory

Vzhľadom na svoje ambície si misie EÚ vyžadujú trvalé a neustále koordinované úsilie počas viac ako desaťročia. Hoci sú misie EÚ stále v počiatočnom štádiu vykonávania, inštitúcie EÚ, členské štáty, regionálne a miestne orgány a široká škála zainteresovaných strán im venovali značnú pozornosť a podporu. Túto dynamiku je potrebné ďalej podporovať, aby sa zabezpečilo, že misie EÚ dosiahnu svoje ciele v dlhodobom horizonte.

Aby misie EÚ mohli v plnej miere splniť svoj sľub, potrebujú jasný záväzok týkajúci sa pokračujúcej finančnej podpory programu Horizont Európa počas súčasného dlhodobého rozpočtu EÚ. Komisia sa preto domnieva, že podpora programu Horizont Európa pre misie EÚ po roku 2023 by mala byť stanovená na úrovni 11 % piliera 2³¹. Toto financovanie zaručí kontinuitu a pomôže udržať tempo vykonávania v existujúcich misiách. Zároveň ich bude motivovať k využívaniu zdrojov financovania mimo programu Horizont Európa a umožní aj spustiť novú misiu.

Komisia:

- *Opätovne potvrdí svoj politický záväzok a podporu misiám EÚ.*
- *Bude udržiavať misie EÚ ako vlajkové lode vykonávania programu Horizont Európa a iných nástrojov Únie.*
- *Navrhne rozpočet programu Horizont Európa pre misie EÚ vo výške 11 % piliera 2 do roku 2027.*

5. ZÁVER

Skúsenosti s dvojročným vykonávaním piatich misií EÚ potvrdili, že prístup založený na misiách ako nástroji programu Horizont Európa podnecuje zapojenie širokých a nadšených spoločností zainteresovaných strán. Vďaka svojej schopnosti podporovať experimentovanie, koordináciu a rozširovanie nasadenia môže nástroj misií EÚ zohrávať kľúčovú úlohu pri potrebných spoločenských zmenách vo viacerých oblastiach.

Na základe hodnotenia a analýzy misií EÚ, ktoré sú podrobne uvedené v pracovnom dokumente útvarov Komisie, sa v tomto oznámení dospelo k záveru, že by sa malo pokračovať vo vykonávaní súčasných piatich misií a mala by sa zvýšiť politická aj finančná podpora. Nová misia pre Nový európsky Bauhaus doplní a posilní súčasné misie a otvorí nové možnosti, ako priniesť Európe hmatateľné výhody v oblasti výskumu a inovácií.

31 Rozdelenie príspevku medzi jednotlivé klastre piliera 2 bude diferencované podľa jednotlivých klastrov, čo bude odrážať ciele misií a ich prepojenie s daným klastrom. Nebude to mať negatívny vplyv na podporu zavádzania a rozširovania vývoja a výroby strategických technológií v Únii, ako je stanovené v priemyselnej politike EÚ a v návrhu Komisie na preskúmanie viacročného finančného rámca.

Skúsenosti však takisto ukázali, že na to, aby nástroj misií naplno využil svoj potenciál, je potrebné vyriešiť niekoľko zostávajúcich problémov, najmä pokiaľ ide o informovanosť verejnosti, riadenie a schopnosť využívať iné zdroje financovania vrátane súkromného financovania. Cieľom opatrení formulovaných v tomto oznámení je riešiť výzvy, ktorým misie EÚ stále čelia, v spolupráci so všetkými inštitúciami EÚ, členskými štátmi a zainteresovanými stranami z celej EÚ, aby sa tento transformačný nástroj stal skutočne úspešným.